

Ο κόμπος το χτένι και η Αριστερά

του Γιάννη Μηλιού

Σήμερα, δεκατέσσερις μήνες μετά τις εκλογές του Ιουνίου 2012, βρισκόμαστε σε ένα (ακόμη) σημείο καμπής. Μπορούμε να χωρίσουμε το μετεκλογικό διάστημα σε τρία μέρη. Μέχρι το Νοέμβριο του 2012 η κυβέρνηση δεν είχε σταθεροποιηθεί ακόμη καθώς δεν ήταν σαφές τι θα γινόταν με το δημόσιο χρέος, που από τότε ήταν δεδομένη η μη βιωσιμότητά του. Η απόφαση-συμβιβασμός μεταξύ ΕΕ-ΕΚΤ και ΔΝΤ δεν έλυσε βέβαια το πρόβλημα του χρέους, αντίθετα όπως έχουμε εξηγήσει αναλυτικά και όπως είναι προφανές πια σήμερα, το επέτεινε. Ταυτόχρονα όμως έδωσε λίγο πολιτικό χρόνο στην τρικομματική τότε κυβέρνηση, τον «αέρα» που χρειαζόταν για να συνεχίσει τη διάλυση του κοινωνικού κράτους και να επιβάλει τις απολύσεις στο δημόσιο τομέα. Οι απολύσεις αυτές είναι πολύ σημαντικές γιατί πιέζουν έμμεσα το μισθό και στον ιδιωτικό τομέα.

Στην πράξη όμως, και παρά το γεγονός ότι η κοινωνική αντίδραση καμία στιγμή δεν γενικεύτηκε, η απονομιμοποίηση αυτής της πολιτικής στην κοινωνία ήταν εμφανής. Πρώτο δείγμα ήταν η επιστράτευση στο μετρό, ενώ στη συνέχεια προέκυψε το κυβερνητικό Βατερλώ της ΕΡΤ. Η ελληνική κοινωνία απέδειξε στην πράξη ότι δεν είναι διατεθειμένη να «κινεζοποιηθεί». Η τρικομματική διαλύθηκε, το φύλλο συκής της «υπεύθυνης Αριστεράς» έπεσε κι αυτό. Αν κοιτάξουμε την εξέλιξη των πολιτικών πραγμάτων της χώρας σε ορίζοντα τριετίας μπορούμε να διακρίνουμε τη συνεχή απομείωση του «πολιτικού κεφαλαίου» όλων των αποχρώσεων του νεοφιλελευθερισμού.

Σήμερα αυτή η διαδικασία φτάνει στο τέλος της. Η κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου φαίνεται να συνειδητοποιεί ότι μπροστά της έχει γκρεμό και πίσω της ρέμα. Αν αποφασίσει να πάρει τα μέτρα που απαιτεί η επόμενη φάση της αναδιάρθρωσης, που προωθούν το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο και οι ελίτ Ελλάδας και Ευρώπης, θα δημιουργήσει νέα κοινωνική ένταση και το πιθανότερο είναι να πέσει με πάταγο όπως η κυβέρνηση Παπαδήμου. Αν παραστήσει ξαφνικά τον «αντάρτη» και προσπαθήσει να ανανεώσει τη θητεία της μέσα από εκλογές το πιθανότερο είναι να ηττηθεί με μεγάλη διαφορά. Ούτε τα μέτρα, ούτε η άρνησή τους εξασφαλίζει την επιβίωση των δύο τελευταίων «γόνων» του πολιτικού συστήματος της μεταπολίτευσης. Ο μόνος δρόμος που μένει είναι να εκλιπαρήσουν την τρόικα για λίγο πολιτικό χρόνο ακόμη, για μικρότερη ταχύτητα εφαρμογής των μέτρων των

απολύσεων, των κλεισιμάτων δημόσιων επιχειρήσεων, της αύξησης της φορολογίας της ακίνητης περιουσίας, της απελευθέρωσης των πλειστηριασμών κ.ο.κ. Είναι τόσα πολλά αυτά που «πρέπει» να γίνουν από τη σκοπιά του μεγάλου κεφαλαίου που είναι δύσκολο να επιτευχθεί αυτός ο συμβιβασμός, κι αν επιτευχθεί βραχυπρόθεσμα, θα είναι εύθραυστος, όλα αυτά φαίνεται να έχουν διάρκεια το πολύ μερικούς μήνες ακόμη. Ο κόμπος φτάνει στο χτένι.

Οι δανειστές και το μεγάλο κεφάλαιο γνωρίζουν ότι έρχεται η κυβέρνηση της Αριστεράς. Θα κάνουν ό,τι μπορούν για να μην είναι αυτοδύναμος ο ΣΥΡΙΖΑ (και δεν θα μείνουν μόνο στις «ελιές»). Το ζήτημα λοιπόν είναι τι θα κάνει η κυβέρνηση της Αριστεράς. Θα χρησιμοποιήσει την πολιτική της εξουσία για να επιφέρει τις τομές που απαιτούνται ώστε να αλλάξει ο συσχετισμός ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία; Θα διεθνοποιήσει το πρόβλημα του χρέους ώστε να βγει ο κόσμος της εργασίας από την πολυδιάσπαση που έχει επιτύχει το (διεθνοποιημένο) κεφάλαιο; Θα ευνοήσει τις νέες συνεργατικές μορφές παραγωγής που ανθίζουν μέσα στην κρίση; Θα μεταρρυθμίσει ριζικά το πολιτικό σύστημα ώστε να θεμελιωθεί η βάση για τη συνέχεια των κοινωνικών μετασχηματισμών; Είμαι σίγουρος ότι θα γίνουν όλα αυτά!